

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20C/40/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117222766
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117222766.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcov X. A. Š., H.. X.XX.XXXX, C. K. Č.. XX, XXX XX E., X. E. Š., H.. XX.X.XXXX, C. K. Č.. XX, XXX XX E., obaja právne zastúpení JUDr. Jánom Klimekom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Sládkovičova 8, Prešov, proti žalovanej Slovenskej kancelárii poisťovateľov, Trnavská cesta č. 82, 826 58 Bratislava, právne zastúpenej MGA IURIS s.r.o., Pri starej prachárni 10, 831 04 Bratislava, o plnenie z povinného zmluvného poistenia, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a a žalobcovia n e m a j ú

právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia žalobou podanou na súde dňa 29.1.2014 si voči žalovanej uplatnili nárok na zaplatenie 13.277,- eur pre žalobcu v 1. rade a 13.277,- eur pre žalobcu v 2. rade. Svoju žalobu odôvodnili tým, že sú pozostalí po nebohej Z. Š., ktorá utrpela smrteľné zranenia pri dopravnej nehode dňa 31.1.2006, ktorú spôsobila P. N. na motorovom vozidle, ktorého prevádzateľom bol A. N.. Z titulu zodpovednosti za škodu sa žalobca v 1. rade obrátil na Slovenskú kanceláriu poisťovateľov, ktorá poverila na vybavenie tejto poistnej udalosti Allianz - Slovenskú poisťovňu, a.s., ktorá časť škody uhradila. Nároky, ktoré poisťovňa neuhradila boli uplatnené voči vodičke a prevádzateľovi motorového vozidla. Konanie sa viedlo na tunajšom súde pod sp. zn. 8C/33/2008. Rozsudkom zo dňa 16.6.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.11.2010, sp. zn. 12Co 26/2010 súd zaviazal žalovanú v 1. rade uhradiť žalobcom sumu 250,- eur v mesačných splátkach po 15,- eur. Žalovaná v 1. rade bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 13.277,- eur a žalobcovi v 2. rade sumu 13.277,- eur, pričom táto nie je spôsobilá uvedené sumy uhradiť. Keďže priznaná nemajetková ujma má svoj základ v dopravnej nehode motorovým vozidlom, ktorá škoda je krytá povinným zmluvným poistením (ďalej PZP), žalobcovia sú toho názoru, že aj túto škodu má poisťovňa hradiť. Na výzvu žalobcu im žalovaná oznámila, že nemajetková ujma nie je krytá PZP. Žalobcovia poukázali na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013, č. 947921, ktorý konštatuje, že na základe článku 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Obdobné stanovisko zaujal aj Krajský súd v Prešove vo veci 6Co 127/2010. Keďže žalovaná neplní to čo jej vyplýva z PZP, žalobcovia sú nútení domáhať sa ochrany v zmysle § 4 Občianskeho zákonníka.

2. Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Vo vyjadrení k žalobe vznesla námietku premlčania. Premlčacia doba začala plynúť od okamihu, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (hoci účinky môžu pretrvávať po dlhú dobu). K neoprávnenému zásahu došlo okamihom smrti a týmto dňom začala plynúť všeobecná premlčacia doba, ktorá uplynula dňom 1.2.2009. K nároku žalobcov žalovaná uviedla, že Súdny dvor iba skonštatoval, že PZP má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode za predpokladu, že jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tento záver je iba potvrdením predchádzajúcej rozhodovacej praxe. Členské štáty sú povinné zabezpečiť, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel podľa vnútroštátneho práva bude krytá poistením, ktoré je s nimi v súlade a sú teda okrem iného povinné zabezpečiť aj to, že ak jedným z nárokov zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa vnútroštátneho práva, je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, tak tento nárok je krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Preto ak podľa vnútroštátneho práva právo na náhradu nemajetkovej ujmy nie je jedným z nárokov zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, tak takýto nárok nemusí byť krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je nárokom zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a nie je ani krytý povinným zmluvným poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.z.. Žalovaná uviedla, že do pôsobenia Súdneho dvora nepatrí výklad vnútroštátnych predpisov. Žalobcom nároky na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej nevznikli. Z § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. totiž vyplýva, že jeho predmetom je úprava povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. S takto vymedzeným predmetom korešponduje aj vymedzenie v § 4 ods. 1 na koho sa poistenie vzťahuje a vymedzenie rozsahu poistného krytia v § 4 ods. 2, ktorý obsahuje taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, okrem prípadu uvedeného pod písmenom c, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu škody v § 442 a nasl. Občianskeho zákonníka. Naproti tomu pojem „náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch“ za zásah do osobnostných práv je upravený v Prvej časti Občianskeho zákonníka s názvom „Všeobecné ustanovenia“ v ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako jeden z právnych prostriedkov ochrany osobnostných práv. Podstatou a účelom nemajetkovej ujmy je poskytnúť fyzickej osobe priznanie finančnej satisfakcie. Žalovaná ďalej uviedla, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy predstavuje absolútne nemajetkové právo, rýdzo osobnostné právo a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi, no na druhej strane právo na náhradu škody má len relatívnu povahu a má majetkovú povahu. Zásadný rozdiel pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy a náhrady škody je ten, že pri určení nemajetkovej ujmy sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vykonať, pričom pri náhrade škody možno výšku škody presne ustáliť a preukázať. Právo na náhradu škody a právo ochrany osobnosti predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej OZ. Z uvedeného je zrejmé, že medzi týmito dvoma pojmami nie je ani obsahová a ani pojmová blízkosť. Úplne rozdielna je ich podstata ako aj účel, ktorému tieto dva inštitúty majú slúžiť. Rovnako je odlišný aj gramatický význam týchto použitých slovných spojení. Blízkosti nenasvedčuje ani ich systematické zaradenie. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy existuje popri práve na náhradu škody a aj preto nemôže byť jedným z nárokov na náhradu škody. Žalovaná poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4Cdo 168/2009, v ktorého odôvodnení uviedol, že Odvolací súd preto nesprávne vyložil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP, keď ustálil, že do pojmu „nákladov pri usmrtení“ možno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy. Výsledkom tejto mylnej interpretácie právnej normy je nesprávny záver, podľa ktorého povinnosť žalovanej 1/ na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sa vzťahuje tiež na nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ a teda, že žalovaná 1/je aj v konaní o tomto nároku pasívne vecne legitimovaná.

3. Žalobcovia v replike uviedli, že až právoplatnosťou rozsudku dňa 4.3.2011 bol nárok čo do základu a výšky preukázaný. Podľa § 11 ods. 6 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný. Teda až dňa 5.3.2011 začala plynúť premlčacia lehota voči poisťovateľovi. Žalobcovia ďalej uviedli, že judikatúra, na ktorú sa žalovaná odvoláva je už prekonaná rozhodnutiami Súdneho dvora EU a slovenských súdov. Členské štáty sú povinné vykonávať svoje právomoci v tejto oblasti v súlade s právom únie. Právny základ zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vychádza z ustanovení Občianskeho zákonníka. Pri vysvetlivke k § 429 Občianskeho zákonníka sa uvádza „Ide o zodpovednosť za škodu spôsobenú na zdraví, vrátane škody spôsobenej usmrtením fyzickej osoby (porovnaj s § 444 a nasl.), o škodu na veciach (porovnaj a § 442 a nasl.), ale aj o zodpovednosť za ďalšiu škodu, ktorá nevznikla následkom prevádzky dopravného prostriedku“ (vid' JUDr. Jaromír Svoboda - Občiansky zákonník - komentár - Eurounion, Bratislava 2004). Vo vysvetlivke sa ďalej uvádza „V súvislosti s rozsahom škody, ktorú musí prevádzateľ poškodenému nahradiť, treba konštatovať, že pri zákonom poistení zodpovednosti za škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel plnenie poisťovne za toho, kto za škodu zodpovedá, nie je z hľadiska rozsahu obmedzená. Pri zmluvnom poistení môže byť rozsah plnenie poisťovne čo do rozsahu obmedzený dojednaním maximálnej poistnej sumy (pozri § 822)“ (vid' Občianske právo s vysvetlivkami, kol. autorov, Iura Edition). Žalobcovia ďalej uviedli, že účelom poistenia je nahrádzať nejaký škodlivý či nechcený, neželaný následok, ktorý poškodeného obral o niečo čo predtým mal, a tento to pociťuje ako deficit, ktorý nie je možné napraviť navrátením do predošlého stavu. Zmyslom PZP je ako ochrana prevádzateľa motorového vozidla aby mohol v primeranej výške a lehote spôsobené následky nahradiť, ale aj ochranu poškodených aby mohli mať v reálnom čase nezávisle od možnosti poisteného, dostať náhradu škody (ujmu, škodlivého následku).

4. Okresný súd Prešov zo dňa 26.5.2014, č.k. 20C/26/2014 - 86 žalobu z dôvodu premlčania zamietol. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 20.10.2014, sp. zn. 1Co/179/2014 rozsudok potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 29.2.2016, sp. zn. 2 Cdo 375/2015 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.10.2014, sp. zn. 1Co 179/2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 24.7.2017, č.k. 18Co/59/2016 - 151 zrušil rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 26.5.2014, č.k. 20C/26/2014 - 86 a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že záver súdu prvej inštancie o premlčanom nároku žalobcov v 1. a 2. rade je vzhľadom na argumentáciu žalobcov a vec samotnú predčasný. Súd prvej inštancie príliš formálne sa stotožnil s námietkou premlčania vznesenou žalovaným. Nevenoval dostatočnú pozornosť argumentácii žalobcov, uplatnenému nároku, momentu od ktorého žalobcovia uplatnili svoje nároky. V predmetnej právnej veci je žalobcami uplatnený nárok na nemajetkovú „posmrtnú“ ujmu, ktorú predstavuje nenávratná strata manželky a matky. Uvážiť princíp spravodlivosti v spojení s prípadným neuznaním námietky premlčania pre rozpor s dobrými mravmi. Dobré mravy použiť pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

6. Súd vykonal listinnými dôkazmi a to: žalobou zo dňa 29.1.2014, trestným rozkazom sp.zn. 1T/98/2006 zo dňa 27.10.2006, rozsudkom Okresného súdu Prešov 8C/33/2008 zo dňa 16.6.2011, rozsudkom Krajského súdu v Prešove 12Co/26/2010 zo dňa 16.11.2010, predžalobnou výzvou zo dňa 27.11.2013, podacím lístkom, odpoveďou na predžalobnú výzvu zo dňa 3.12.2013, rozsudkom súdneho dvora zo dňa 24.10.2013, uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/27/2010 zo dňa 28.10.2013, aktuálnou sadzbou zákonných úrokov z omeškania, vyjadrením žalovaného zo dňa 12.3.2014, vyjadrením žalobcov zo dňa 8.4.2014, rozsudkom Najvyššieho súdu zo dňa 27.11.2012 sp.zn. 2Cdo/168/2011, uznesením Najvyššieho súdu zo dňa 20.4.2011, sp.zn. 4Cdo/168/2009, Odvolaním na č.l. 89-90, Rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky na č.l. 91-92, Uznesením NS ČR na č.l. 93-95, Vyjadrením k odvolaniu na č.l. 98-99, podaním žalovaného na č.l. 103, Rozsudkom Krajského súdu v Prešove na č.l. 104-108, rozsudkom Krajského súdu v Prešove na č.l. 109-113, Dovoláním na č.l. 124, Vyjadrením žalobcov na č.l. 143, Vyjadrením žalobcov na č.l. 145, potvrdením o návšteve školy zo dňa 12.9.2017, Uznesením Krajského súdu v Prešove 6Co/180/2014, Uznesením Najvyššieho súdu SR 8Cdo/219/2016 a zistil tento skutkový stav:

7. Dňa 31.1.2006 viedla P. N. motorové vozidlo značky Peugeot 307, na priamom úseku, rýchlosť jazdy neprispôsobila stavu a povahe vozovky a svojim schopnostiam, prešla do protismeru a narazila do

protiidúceho motorového vozidla, ktoré viedla Z. Š.Á., H.. XX.X.XXXX, pričom táto utrpela zraneniam, ktorým podľahla. Trestným rozkazom zo dňa 27.10.2006, č.k. 1T 98/06 - 177 bola P. N. uznaná vinnou z prečinu usmrtenia a ublíženia na zdraví.

8. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 16.6.2011, sp. zn. 8C/33/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.11.2010, sp. zn. 12Co 26/2010 súd zaviazal P. N.Ú. uhradiť žalobcom sumu 250,- eur v mesačných splátkach po 15,- eur a zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 13.277,- eur a žalobcovi v 2. rade sumu 13.277,- eur.

9. Z oznámenia o postúpení vysporiadania nároku vyplýva, že žalovaná v zmysle § 24 ods. 9 zákona č. 381/2001 Z.z. poverila na vybavenie poisťnej udalosti Alianz - Slovenskú poisťovňu, a.s.. Z listu zo dňa 3.12.2007 vyplýva, že časť škody bola žalobcom uhradená.

10. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

11. Podľa § 100 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremilčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Nepremilčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

12. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

13. Podľa § 106 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Právo na náhradu škody spôsobenú niektorým trestným činom korupcie podľa osobitného zákona sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozhodnutia súdu o spáchaní niektorého trestného činu korupcie, najneskôr za desať rokov odo dňa spáchania tohto trestného činu.

14. Podľa § 15 ods. 1,2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o PZP“), náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

15. Podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve citovaného zákona).

16. Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu:

a/ škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b/ škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením, alebo stratou vecí,

c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a/, b/ a d/, ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo písm. b/ alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d/ ušlého zisku (§ 4 ods. 2 citovaného zákona).

17. Súd sa v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné

osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva.

18. Krajský súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že v tomto konaní ide o priame uplatnenie nárokov voči žalovanému ako poisťovateľovi zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorá bola spôsobená vodičkou P. N.E.. Tento priamy nárok v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. je možný, avšak v zmysle § 15 ods. 2 citovaného zákona na premlčanie nároku proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, teda v konečnom dôsledku proti poistenému.

19. V danom prípade ide o peňažný nárok (reparačný nárok), ktorý rovnako ako iné obdobné práva na peňažnú satisfakciu, ktorých základom je nemajetková rovina, podlieha režimu premlčania, a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, kedy tento nárok mohol byť uplatnený prvýkrát. Objektívnou skutočnosťou zakladajúcou vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je samotný zásah do osobnosti, osobnostných práv fyzickej osoby a premlčacia doba teda začína plynúť dňom nasledujúcim po dni kedy k zásahu došlo (teda dňom kedy bolo možné uplatniť právo po prvýkrát). Týmto okamihom je dopravná nehoda, pretože od tohto momentu si mohli žalobcovia uplatňovať svoje nároky voči vodičke motorového vozidla, z prevádzky ktorého dopravná nehoda vznikla. Žalobcovia 1/ a 2/ preto mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 1.2.2006 (nasledujúci deň po nehode) a premlčacia doba uplynula dňa 1.2.2009. Žalobcovia 1/ a 2/ však svoju žalobu podali na súde dňa 29.1.2014, teda po uplynutí premlčacej doby. V zmysle § 15 ods. 1,2 zákona o PZP na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Na plynutie premlčacej doby nemalo vplyv, ak si žalobcovia uplatnili svoj nárok voči vodičke a počas tohto konania premlčacia doba nespočívala. Vznesenú námietku premlčania považoval súd za dôvodnú, a preto mu nezostávalo nič iné ako žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali premlčaného práva, zamietnuť.

20. Krajský súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uložil súdu povinnosť uvážiť princíp spravodlivosti v spojení s prípadným neuznaním námietky premlčania pre rozpor s dobrými mravmi. Súd preto skúmal, či vznesená námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi a to s poukazom na skutočnosť, že bola spôsobená smrť manželky žalobcu v 1. rade a matky žalobcu v 2. rade. Súd však dospel k záveru, že vzhľadom na časový aspekt podanej žaloby, t.j. skoro 5 rokov po uplynutí premlčacej doby a 8 rokov od dopravnej nehody nie je možné takúto námietku premlčania vyhodnotiť ako v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcovia zastúpený advokátom si dňa 31.1.2008 uplatnili voči vodičke P. N. nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. V tom čase bolo účinné ustanovenie § 15 ods. 1 zákona o PZP, ktoré umožňovalo poškodenému, t.j. žalobcom, uplatniť si svoj nárok voči poisťovateľovi. Teda neexistoval žiaden logicky dôvod, pre ktorý si nemohli už v tomto okamihu (31.1.2008) uplatniť voči žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Za takýto dôvod súd nepovažoval ani to, že v tom čase ešte nebola známa judikatúra, na základe ktorej by bolo možné si uplatniť nemajetkovú ujmu voči poisťovateľovi, keďže prejudiciálna otázka mohla byť podaná aj v konaní, v ktorom by žalobcovia žalovali priamo poisťovňu. Inštitút premlčania má pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň zabránil tomu, aby povinné osoby po časovo neprimeranej dobe boli nútené splniť si svoje povinnosti, a tým prispieť k právnej istote v súkromnoprávných vzťahoch. Za takúto neprimeranú dobu je teda potrebné pokladať aj práve vyššie uvedených 8 rokov od dopravnej nehody.

21. V uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.4.2011 sp. zn. II. ÚS 176/2011, súd konštatoval: „Podľa názoru ústavného súdu vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov

premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.“ Súd ako už bolo uvedené vyššie zastáva názor, že v danom prípade vznesená námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná žiadnym spôsobom nezavinila uplynutie premlčacej doby. Naopak žalobcom nič nebránilo si nárok uplatniť priamo voči poisťovateľovi a to navyše za stavu, ak si ho uplatnili včas voči vodičke. Žalobcovia v konaní neuviedli žiaden logický dôvod, ktorý im bránil podať žalobu včas. Preto súd žalobu zamietol.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaná bola úspešná v celom rozsahu, avšak súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považoval skutočnosť, že v dôsledku dopravnej nehody žalobca v 1. rade stratil manželku a žalobca v 2. rade matku. V rodine žalobcov teda došlo k nenapraviteľnej ujme, a preto by bolo nespravodlivé ak by v konaní, v ktorom bola žaloba zamietnutá pre premlčanie, hradili trovy konania. Navyše žalovanej sa povinnosť znášať si trovy konania samej existenčne nedotkne. Žalobcovia ako neúspešní nemajú právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).